

Vinproducenterna i **Washington State** *har äntligen klivit ur skuggan*

Text: Claes Löfgren Foto: Washington State Wine Commission and Andrea JohnsonPhotography

Näst störst efter Kalifornien, men ändå lite bortglömt. Nu tar producenterna uppe i nordväst plats på scenen och visa musklerna. Vi som följt deras viner under en längre tid är inte överraskade, för kunskapen och kvalitén har funnits länge. Nu ska vi här berätta lite mer om de hjältar som ligger bakom denna fantastiska utveckling.

De första druvorna planterades år 1825, men det var först i början av 1950-talet som det verkligen började röra sig på vinfronten. Några druvodlare slog sig samman och bildade American Wine Growers (AWG) för att gemensamt satsa på en vinindustri. De planterade riesling i Yakimadalen och började därefter experimentera med lite olika druvor för att se vad som fungerade.

I början gav 1960-talet startade några vinintresserade universitetsprofessorer Associated Vintners och planterade chardonnay, cabernet sauvignon, gewurztraminer, riesling och sémillon. De gjorde bra viner och byggde en stor produktionsanläggning utanför Seattle.

André Tchelistcheff tar sig an utmaningen
Historien tog en ny vändning när en vinjournalist föreslog för chefen på AWG att

anlita den berömda André Tchelistcheff, legendarisk vinmakare på Beaulieu Vineyard i Napa. Tchelistcheff antog utmaningen att komma till Washington 1966 för att se ifall det fanns förutsättningar för en framgångsrik vinindustri. Först var han mycket tveksam, men en gewurztraminer från konkurrenten Associated Vintners gjorde honom intresserad.

Här fanns det möjligheter!

Tchelistcheff ställde upp som konsult åt AWG och ett år senare släpptes de första vinerna med Chateau Ste. Michelle på etiketten, vilket så småningom blev företagets nya namn. Konkurrerande American Vintners bytte namn till Columbia Winery och de två vinproducenterna var länge mer eller mindre ensamma på marknaden. Columbia Winery ägs idag av E & J Gallo och har ökat sin närvaro de senaste åren. Columbia Crest startade

1982 och blev snabbt en tredje konkurrent om marknadsandelarna.

André Tchelistcheff besökte ofta sin systerson Alex Golitzin som bor utanför Seattle.

När Alex började göra vin på liten skala 1975 fick han hjälp och uppmuntrad av sin morbror.

Golitzin sa upp sig från sitt jobb och tillsammans med hustrun Jeannette startade de Quilceda Creek i Snohomish, vilket blev statens tolfte registrerade vinanläggning. Framgångarna kom slag i slag och ett besök hos familjen Lurton i Bordeaux blev avgörande för den då femton-åriga sonen Paul att helhjärtat satsa på en karriär som vinmakare. Idag gör far och son Golitzin Washingtons mest eftersökta och belönade viner. Och även bland de dyraste, kan man tillägga, men de kostar ändå bara en bråkdel av vad motsvarande kvalitet kostar i Napa eller Sonoma.

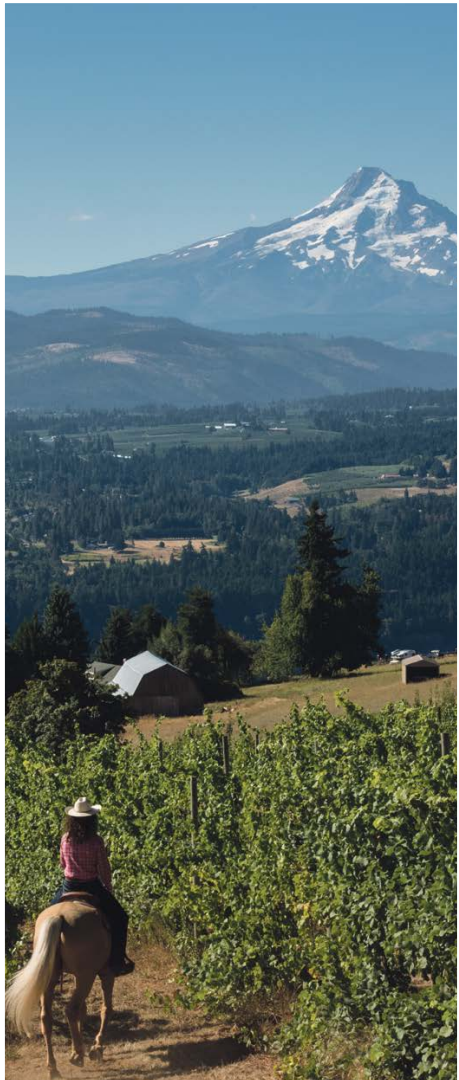
Efter sammanslagningen med Columbia Crest dominerar Chateau Ste Michelle Estates produktionen i Washington. Med 3,500 hektar egna druvor planterat och som största inköpare från oberoende druvodlare, är de livsnerven i vinindustrin. De producerar mer än hälften av allt vin i Washington, det blir över 100 miljoner liter!

Italienska superproducent

När André Tchelistcheff och den legendariske Bob Betz MW övertalade Piero Antinori att 1992 besöka Washington, blev det början på ett samarbete som håller i sig ännu. Den italienska superproducenten blev eld och lågor och så skapades vinet Col Solare med första årgången 1995. En stor succé, ett vin gjort av cabernet sauvignon från Red Mountains med europeisk touch.

Ste. Michelle fick mersmak och började 1999 samarbeta med den dynamiske vin-

”Jag kommer från en familj med små omständigheter, när ett sånt här erbjudande kommer, finns det ingen tvekan, det är mycket pengar.”

Charles Smith

makaren Ernst Loosen från Mosel. Nu var det riesling som gällde och deras Eroica blev en formidabel framgång! Chateau Ste. Michelle Estates är idag världens största enskilda producent av riesling viner.

Michel Gassier och Phillippe Cambier är välkända namn i södra Rhonedalen och det var lite otippat att även de skulle starta samarbete med Ste. Michelle, men syrah druvorna i Columbia Valley lockade. Deras vin Tenet får höga betyg i provningar. Den sammanhållande länken med dessa samarbeten över nationer har Bob Bertheau varit. Som Ste. Michells vinmakare från 2003 fram till 2021 har han präglat de viner som så framgångsrikt drivit det gigantiska företaget framåt med ”value for money” som ledord.

Hårdrocksmanger och vinmakare
Idag är det Katie Nelson och Brian Mackey som ansvarar produktionen på det gigantiska företaget.

I slutet av 1990-talet kom en vinn-tresserad, före detta hårdrock manager, tillbaka till Seattle efter ett par år i Danmark. Charles Smith startade en vinbutik och började besöka vinområdena på andra sidan Kaskadbergen. I Walla Walla sprang han på fransmannen Christophe Baron och över några glas syrah blev han entusiastisk över regionens viner.

Smith satsade 5000 dollar sparpengar och köpte druvor, fick låna utrymme och utrustning hos Baron och gjorde med lite hjälp sin första årgång 1999.

Banken bara skrattade åt honom när

han ville låna pengar för att göra mer vin, men med några flaskor under armen lyckades han övertala dem. År 2001 släppte han 330 lådor av sitt första vin K Vintners Syrah Walla Walla Valley som såldes slut direkt.

Med sin karisma och ett visst mått galenskap har han under tjugo år byggt upp ett imperium med över trettio olika ”brands” med etiketter designade av Rikke Korff, tidigare designchef på Levi Strauss & Co. De märks, de står ut och vinerna säljer som bara den. Vinerna skall ha kraft, balans och personlighet och karaktären av druvan ska märkas säger han ofta. Kung Fu Girl Riesling och Boom Boom Syrah blev snabbt storsäljare i det lite lägre prissegmentet så när han 2016

fick en propå om att sälja sina fem mest populära brands för 120 miljoner dollar, så nappade han direkt.
På frågan om det inte var svårt att sälja, svarar han årligt.

– Jag kommer från en familj med små omständigheter, när ett sånt här erbjudande kommer, finns det ingen tvekan, det är mycket pengar!

Charles skrev på ett avtal som konsult ytterligare tre år, därefter släppte han rodret. Med den summan pengar kan man ju välja vilken väg man vill gå. Pensionär eller gå vidare? Han valde full fart framåt. Nu under namnet House of Smith byggde han Seattles häftigaste tasting room i en nedlagd Dr Pepper produktionsfabrik, precis vid Boeing fabriken landningsbana. Man

bjuder även på en spektakulär utsikt på Mount Rainier när vädret tillåter.

Här görs en del vin, men det mesta produceras i Walla Walla, där han även har två tasting rooms i ruffiga gamla industrilokaler. Hela stilen är utstuderat läcker men Charles Smith har ändå en skön inställning. Som självlärd vinmakare har han tillsammans med Brennan Leighton skapat något fantastiskt. Men när man frågar honom om det säger han ”It’s just wine, drink it!”

Hans prisbelönta viner går från serien Substance där cabernet sauvignon och chardonnay har fått sällskap av andra druvor, till mest syrah baserade K Vintners i små serier.

Charles Smith senaste projekt har fått många att skaka på huvudet.

Pinot noir har inte haft någon större framgång i Washington. Druvan är känslig som en primadonna och tål varken för mycket väta eller för mycket värme och sol.

Men Charles Smith tillsammans med vinmakaren Brennan Leighton gav sig den på att hitta rätta förutsättningarna. De fann de. I Royal Slope AVA, nyaste regionen i Washington, på 500 meters höjd, hittade de perfekta förutsättningar. The Golden Slopes började planeras 2016 och idag är 150 hektar pinot noir redo för skörd. Det är nästan en fördubbling av druvan i Washington.

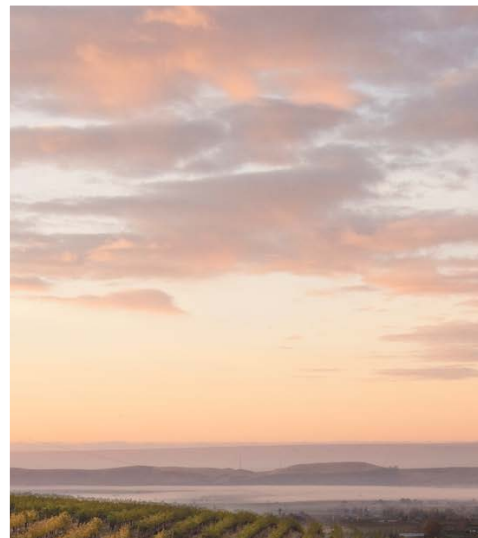
Vägat? Ja, men det här är Charles Smith. Vinet får strålande betyg så han verkar ha gjort det igen.

Likheter med Châteauneuf du Pape

Christophe Baron har stor betydelse för Walla Walla och Washington. När jag träffade honom 2003 hade han varit där ett par år och redan satt avtryck. Ursprungligen från Champagne, så hamnade han i Walla Walla och gick igång på regionens speciella terroir.

Han fann vingårdar med stora stenar som i Châteauneuf du Pape, och med liknande jordmån. Helt perfekt för syrah. Marken var billig på den tiden så han köpte på sig så mycket han hade råd med, 4 hektar. Vinet gjordes först hos Pepper Bridge Winery från 1997 tills han kunde bygga sitt eget Cayuse Vineyards. Idag är han kult. År 2002 var han den första att ställa om till biodynamisk odling och numer använder han hästar till arbetet i vingården. Produktionen är liten, 72 000 flaskor som säljs direkt till kund listan som innehåller 3500 törstiga vinvänner. 15 000 står på kö för att komma in på listan!

Hans kvalitetsdriv har inspirerat andra. När Matt Reynvaan flyttade till alla Walla Walla med sin familj var han mer intresserad av golf än vin. Men på en runda med vinmakaren på L’Ecole No 41 så antog han en utmaning. ”Kan du på ett slag komma närmare än tre meter från flaggan på det här hålet 200 meter bort så får du anställning hos mig” Efter ett par år var han mogen att ta över familjens lilla vingård och då båda kände Charles Smith tog kontakt han med Christophe Baron. Denne var inte intresserad men kom sedan motvilligt dit för att se vad de hade planterat. Efter lite övertalning ställde han ändå upp som en slags mentor för Matt som fick slita hårt för att lära sig konsten. När han 2010 släppte sitt första egna vin så det mottogs med jubel i amerikansk vinpress. De äger idag 13 hektar som de odlar biodynamiskt, delvis beläget på 500 meters höjd i Blue Mountain, på gränsen mot Oregon, samt nästgårds till Cayuse på Oregonsidan av Walla Walla. Christophe Baron är stolt över sin adept som med succéviner 2010 även vågade ta egna beslut och gå emot några råd han fick.

Även Sverige är med på ett hörn

En framgångssaga med lite svensk inblandning är alltid kul att berätta.

De flesta vinproducenter börjar ju i liten skala producera vin för den lokala marknaden. Men det finns undantag. Tom Hedges och hans fransködda fru Anne-Marie startade 1987 en exportfirma i Washington där de sålde inköpt vin till Taiwan. Av en slump fick de en stor order av svenska Vin & Spritcentralen, som smakat deras merlot/cabernet blandning från Columbia Valley. Vinet blev en sådan succé i Sverige att de bestämde sig för att köpa mark i det då lite okända Red Mountain AVA och plantera 20 hektar med Bordeaux druvor. Svenska vinmakaren Lars Torstenson var i flera år

flying winemaker och har än idag en liten fot med i företaget. Toms och Anne-Maries dotter Sarah Hedges Goehart är ansvarig vinmakare sedan 2015. Egendomen har vuxit till drygt 50 hektar och viner anses vara bland de främsta från Red Mountain. Då ska man veta att de är omgivna av kända vingårdar som Ciel de Cheval, Klipsun, Col Solare och familjen Golitzens Quilceda Creek.

Besökare till Seattle har alla möjligheter att prova statens viner utan att behöva åka över bergen till Columbia River. Tjugo minuter från Seattles centrum finns staden Woodinville där provningsrummen ligger vägg i vägg i stadsdelen Hollywood. Här finns det över 130 vinproducenter representerade och de ökar ständigt.

En guldgruva

Det ser ljust ut för staten Washingtons vinproducenter. För att komma ur storerbror Kaliforniens skugga, gör de nu gemensamma ansträngningar för att visa upp sig på marknader utanför närområdet. Tittar man på Systembolagets utbud så är det begränsat i butik men Beställnings-sortimentet är som vanligt en guldgruva med över sextio viner listade. Det startas i snitt fyra nya vingårdar i månaden i Washington.

Det visar på en fantastisk framtidstro! ■